

Głos w dyskusji

Punkt 8. porządku posiedzenia ZPS KNP PAN: wypracowanie stanowiska w sprawie artykułu dr Błażeja Kmieciaka (Internet) pt.:

„Aborcja niepełnosprawnych. Dlaczego pedagodzy milczą?”.

Dr hab. Beata Borowska-Beszta, Prof. UMK
borbesz@wp.pl

Pani Przewodnicząca ZPS, Szanowni Państwo,

Jesteśmy w Zespole Pedagogiki Specjalnej KNP PAN grupą akademików z różnych specjalności subdyscypliny. Jesteśmy pedagogami specjalnymi i wykonujemy zawód, u którego podstawy leży troska, akceptacja dla podmiotów naszych działań, „w każdym okresie życia”, jak czytamy w monografii z 2015 roku na s. 163 autorstwa I. Chrzanowskiej (2015) pt. „Pedagogika specjalna. Od tradycji do współczesności”. Skoro w każdym, a tu zgodzę się z Autorką, to również w czasie rozwoju prenatalnego podmiotów pedagogiki specjalnej. Dlatego uważam, że głos pedagogów specjalnych jest uprawniony w dyskusji o aborcji eugenicznej podmiotów pedagogiki specjalnej. Mam świadomość, że stanowisko byłoby przeciwważą publicznej, wielomiesięcznej dewaluacji godności podmiotów pedagogiki specjalnej w Polsce.

Ponadto, byłoby przeciwważą wobec eskalacji negatywnych emocji w przestrzeniach realnych i wirtualnych, wobec żyjących osób z niepełnosprawnością i ich rodzin, które miały miejsce przy okazji protestu polskich kobiet w październiku 2016 roku, wobec społecznego projektu ustawy przedstawionego przez Instytut Ordo Iuris.

Uzasadnienia

Pozwalam sobie zabrać głos w sprawie, którą Pani Przewodnicząca zaproponowała do dyskusji na posiedzeniu ZPS KNP PAN w dniu 21.11.2016, głównie z jednego powodu, ze względu na prowadzenie badań kulturowych, ukierunkowanych na eksplorację relacji kultury dominującej i niepełnosprawności oraz kultur niepełnosprawności w Polsce i na świecie.

Proszę Państwa, zostaliśmy wezwani do głosu przez socjologa prawa Pana dr Błażeja Kmiecika, bioetyka i współpracownika Instytutu Ordo Iuris, który zarzuca milczenie środowisku pedagogów w sprawie aborcji eugenicznej. To spostrzeżenie jest tylko częściowo prawdą, gdyż publikacje dotyczące godności życia osób z niepełnosprawnością intelektualną publikował od lat 90-tych XX wieku pedagog i wieloletni praktyk wsparcia młodzieży i dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną dr art. kw. II st. Andrzej Wojciechowski, emerytowany Profesor UMK, były Kierownik Zakładu Pedagogiki Specjalnej, Wydziału Humanistycznego UMK oraz twórca i wieloletni były Kierownik Pracowni Rozwijania Twórczości Osób Niepełnosprawnych w Toruniu. Począwszy od seminariów prowadzonych w latach 90-tych, w których miałam przyjemność uczestniczyć, Profesor A. Wojciechowski wyrażał sprzeciw i uwrażliwiał pedagogiczne środowiska akademickie i polską opinię publiczną na zjawiska aborcji eugenicznej, lub eugeniki postnatalnej wobec dzieci z niepełnosprawnością w analizowanym projekcie francuskim z lat 70-tych. Przywoływany w publikacjach przez Autora projekt francuski, ugruntowany był niemal w greckiej tradycji podejścia do niepełnosprawności, zakładał porzucanie i pozostawianie dzieci z niepełnosprawnością po urodzeniu bez opieki i pożywienia.

A. Wojciechowski opublikował istotne wątki, dotyczące prawa i godności do życia osób z niepełnosprawnością intelektualną w artykułach, publikacjach pod redakcją oraz monografii autorskiej. Wśród filarowych chcę wskazać publikacje pod redakcją z 1999 roku pt. *Sytuacja człowieka słabego we współczesnej cywilizacji* oraz 2010 roku pt. *Obecność i nieobecność. Sytuacja człowieka słabego we współczesnej cywilizacji (przyczynek do studium)*. Problemy godności podmiotów pedagogiki specjalnej oraz ich prawa do życia, wsparcia analizował Autor również we własnej monografii z 2001 roku pt. *Obecność. Zebrane teksty*. Podaję link do bazy Expertus UMK z dalszymi referencjami publikacji cytowanego Autora (<http://bg.cm.umk.pl/scripts/splendor/expert4e.exe>).

Konkludując ten wątek, zarzucane pedagogom milczenie przez dr-a B. Kmiecika, w sprawie aborcji eugenicznej, nie ma pełnej racji bytu.

Tymczasem sytuacja w dniu 21.11.2016 jest taka, że sejm odrzucił w pierwszym czytaniu obywatelski projekt ustawy, która wprowadza zakaz wykonywania aborcji eugenicznej, czyli przerywania ciąży z powodu nieuleczalnej choroby dziecka. Przypuszczam jednak, że problem prawa do życia podmiotów pedagogiki specjalnej powróci do przestrzeni debat publicznych i pedagodzy specjalni zostaną po raz kolejny zaproszeni do zajęcia stanowiska w sprawie. Dobrze stałoby się, gdyby stanowisko ZPS KNP PAN zostało przemyślane, wspólnie przedyskutowane, przygotowane i ogłoszone. Jednocześnie środowisko pedagogów i pedagogów specjalnych wykazuje pewną powściągliwość i powstaje pytanie: kto zatem ma bronić godności, prawa do życia i rozwoju podmiotów pedagogiki specjalnej, wobec narastających opresji i kreowanej medialnie niechęci?

Skutki publicznych, medialnych szykan, dewaluacji podmiotów pedagogiki czy andragogiki specjalnej są w dzisiejszej Polsce porażające i zmierzają niestety w szybkim tempie do delegitymizacji podmiotów korzystających z inkluzji edukacyjnej i systemu edukacji. Rok 2016 można moim zdaniem nazwać rokiem dyskryminacji podmiotów pedagogiki specjalnej. Stopniowo jawnie propagował treści dyskryminujące i wykluczenie podmiotów oligofrenopedagogiki ze sfery edukacji, europoseł Janusz Korwin-Mikke, w styczniu 2016 roku. Cyt.: „*Dzieci chore umysłowo do szkół wprowadza się celowo, aby obniżyć poziom edukacji. Nie może być tak, że my godzimy się na bredzenie idioty. Posyłanie idioty do szkoły to jest katorga dla tego debila*”¹

W październiku 2016 roku Hanna Bakula wygłosiła druzgocące argumenty, stanowiące kartę przetargu społecznego protestujących środowisk kobiet, wyjęte niemal dosłownie z założeń eugeniki wdrażanej w nazistowskich Niemczech. Cyt.: „*To ustawa, która zagraża wszystkim kobietom. Jeżeli to się odpuści, to będzie kupa kalek, bękartów, dzieci z wadami, które będą się rodziły. Kupa samobójstw i zabójstw. Jeśli ktoś tego nie rozumie, bardzo mu współczuję*”².

Wobec zarzutów istnienia w społeczeństwie, osoby dorosłe z niepełnosprawnością (mimo publicznego linczu i upokorzeń wokół trywializowania prawa do życia) zaczęły bronić się same m.in. poseł PO Jan F. Libicki³, który oficjalnie musiał uzasadnić, że prowadzi udane i satysfakcjonujące życie, a w domyśle, że jest osobą, która na to życie zasługuje. Proszę Państwa, to absurd aby w XXI wieku w Polsce, żyjący z niepełnosprawnością obywatel musiał udowadniać, że nie jest „porażką medycyny” lub porażką decyzji własnej matki oraz ma prawo do życia. Młodszych podmiotów pedagogiki specjalnej bronią ich rodzice, lecz w sferze mediów pojawiają się bezceremonialne głosy krytyki wobec odważniejszych rodziców podmiotów pedagogiki specjalnej, dzieci z zespołem Downa m.in. parlamentarzysty Patryka Jaki.

Konkluzja

Dlaczego moim zdaniem potrzebne jest spójne stanowisko ZPS KNP PAN w sprawie aborcji eugenicznej ?

Po pierwsze, stanowisko byłoby przeciwwagą i protestem członków ZPS KNP PAN wobec narastającej w Europie⁴ i Polsce fali dewaluacji, dyskryminacji podmiotów pedagogiki specjalnej, zwłaszcza podmiotów ze złożonymi niepełnosprawnościami. Eugenika, propagowana obecnie w Polsce w tle ruchów feministycznych jest koncepcją, która zdehumanizowała i zinstrumentalizowała umysły uczonych m.in. genetyków, lekarzy psychiatrów na dwóch kontynentach Europy i Ameryki Północnej. Zainfekowała toksynami umysły Amerykanów, Niemców z początku XX wieku i rozwinęła w konsekwencji cały

¹ <http://natemat.pl/169927,korwin-mikke-o-chorych-umyslowo-dzieciach-posylanie-idioty-do-szkoly-to-jest-katorga-dla-tego-debila>

² <https://dorzeczy.pl/11581/Libicki-odpowiada-Bakule-Jestem-kaleka-i-uwazam-swoje-zycie-za-bardzo-udane.html>

³ Tamże

⁴ Ostatnie doniesienia z Francji wskazują zalecenie Sądu Generalnego zakazu wyświetlania w mediach filmu prezentujące wizerunku osób z zespołem Downa bez uśmiechu, co jest czytelnym sygnałem wykluczenia i dyskryminacji. <http://liveactionnews.org/france-bans-positive-down-syndrome-video-because-it-may-disturb-post-abortive-women/> (Dostęp: 22.11.2016)

przemysł zagłady (eksterminacji) osób niepełnosprawnych w różnym wieku oraz pełnosprawnych członków ich rodzin. Problemy propagandy nazistowskiej nakreśliłam w wystąpieniu w ZPS KNP PAN w 16.11.2015 roku, przy okazji przedstawiania propozycji do dyskusji ZPS KNP PAN w sprawie budowy pomnika osób z niepełnosprawnością, ofiar nazizmu. Niestety eugenika zainfekowała również umysły niektórych pedagogów specjalnych, co wskażę poniżej.

Po drugie, stanowisko pedagogów specjalnych, członków ZPS KNP PAN byłoby głosem dającym czytelny kierunek i podstawy budowania etyki zawodowej młodym pedagogom specjalnym różnych specjalności. Niestety, miałam okazję przekonać się o selektywnym traktowaniu prawa do życia i rozwoju podmiotów pedagogiki specjalnej przez pedagogów specjalnych, praktyków, w rozmowach prowadzonych na forach społecznościowych online, z czego wycinek cytuję poniżej⁵. Analizując wypowiedzi dostrzegłam, że rozmówcy na forum FB nie widzieli sprzeczności między wykonywanym zawodem pedagoga specjalnego, deontologią i etyką zawodową a propagowaniem selekcji eugenicznej. Przyzwalają w swych wypowiedziach na warunkowe życie podmiotom pedagogiki specjalnej lecz z zastrzeżeniem, że nie o „roślinki” chodzi (sformułowanie rozmówczynie). Budzące moje niemałe zdumienie, radykalne i eugeniczne głosy pedagogów specjalnych, oligofrenopedagogów (o ile konta, z których wysyłano wpisy były prawdziwe) mogłam poznać w portalu społecznościowym FB w październiku 2016 roku. Proszę Państwa, stosunkowo łatwo został wygłoszony głos przez oligofrenopedagog, która relatywizuje prawo do życia podmiotu pedagogiki specjalnej i sama określa które podmioty mogą żyć, a które są na „straconej pozycji” (sformułowanie rozmówczynie). Przywoływana oligofrenopedagog pisze z perspektywy praktyka i zdeklarowanego eugenika oraz dzieli ludzi na tych, którzy mają sukcesy zawodowe i pracują (czyli są użyteczni społecznie) i tych na „straconej pozycji”, którzy nie mają szans. Cytowany głos zatrwaja instrumentalizmem i bynajmniej nie jest jednostkowym głosem profesjonalisty w przestrzeni wirtualnej, jaki miałam okazję poznać.

Po trzecie, opublikowane stanowisko członków ZPS KNP PAN byłoby głosem istotnym dla studentów pedagogiki specjalnej, którzy funkcjonują znakomicie w sferze wirtualnej lecz nie dostrzegają sprzeczności między przygotowaniem do własnej profesji pedagoga specjalnego, a jednoczesnym przyzwoleniem na unicestwienie podmiotów pedagogiki specjalnej, zwłaszcza podmiotów ze złożonymi dysfunkcjami.

Sięgam do przykładu z badań własnych. W dniu 3.11.2016 przeprowadziłam studium przypadku, anonimowe badania narracyjne z udziałem 22 dorosłych (21 kobiet +1 mężczyzny), studentów II stopnia, II roku na kierunku pedagogika specjalna, absolwentów różnych kierunków studiów I. stopnia. Dane szczegółowe miejsca badań zakodowałam, natomiast raport jest jeszcze opracowaniu. Założeniem było poznanie konceptualizacji aborcji eugenicznej i jej rozumienia przez przyszłych pedagogów specjalnych. Studenci pisali dobrowolne i anonimowe narracje na następująco sprecyzowany temat: „*Jako przyszły pedagog specjalny uważam, że aborcja eugeniczna...*” Wstępne analizy pozwoliły mi dostrzec, że na 22 uczestników badań znalazły się głosy popierające aborcję eugeniczną podmiotów pedagogiki specjalnej, uzasadniane różnymi względami przez przyszłych pedagogów specjalnych. Studenci akceptujący aborcję eugeniczną wskazywali uzasadnienie odpowiedzi w perspektywie własnej

⁵ Surowe dane z forum FB zostały zakodowane, zanonimizowane i przedstawione członkom ZPS KNP PAN podczas posiedzenia w dniu 21.11.2016.

przynależności do płci i nie zauważali sprzeczności między przygotowaniem do zawodu pedagoga specjalnego i zgodą na unicestwienie podmiotów ze złożoną niepełnosprawnością. Szczegóły i komunikat z badań opublikuję w przygotowywanym artykule naukowym.

Po czwarte, uważam, że stanowisko członków KNP PAN byłoby istotnym i czytelnym głosem wspierającym rodziców i środowiska żyjących osób z niepełnosprawnościami.

Dziękuję za uwagę,

21.11.2016

Berta Bronke-Berte.